

כל הבשר פרק שמיני חולין

קוב.

עין משפט נר מצוה

פ א ב מיי פ"ע מהל'
מאכלות אסורות הל'
כד טו"ע י"ד סי' טו'
סעיף ה'
פ ב ג (מיי) ט"ס ע"ש
כ"מ טו"ע ש"ס
סעיף ה'
פ ד (מיי) ט"ס ע"ש
כ"מ טו"ע ש"ס
סעיף ה'
פ ה ו מיי ט"ס כה
וע"ש בהשגות וכ"מ
סגן לאוין קמא טו"ע
י"ד סי' כ"ה סעיף ה'
פ ו ז מיי ט"ס הל' י"ח
וע"ש בהשגות וכ"מ
סגן טו"ע י"ד סי'
כ"ה סעיף ה'
פ ח ט י מיי ט"ס הל'
י"ט טו"ע ש"ע ש"ס
סעיף י'
פ ט כ מיי פ"ו ט"ס הל'
טו סגן לאוין קל
טו"ע י"ד סי' כו סעיף
ה'
צ ל מיי ט"ס הל' טו
טו"ע ש"ס סעיף י'.

לעני רש"י

שנקטרוד"י.
שנקטרוד"י. ר"ד.

רבינו גרשום

באותו מקום ונצטר הדם:
והני מילי דאבריה. כלומר
שהדם נקבה להלחם:
והני מילי קלישתא אבל
סמיכתא לא. כלומר אם
הלחם קלוש ודאי הלך
הדם בכל הלחם ופשוט
איסורו בכל אבל סמיכתא
(א) ששבו להלחם קולפו
למלעלה והשאר מותר:
שמואל שרי להו כלבא.
כלומר הכרי שחוק עליה
בשר: שאני רב הונא
דאינא דתמיה. כלומר
ודאי ל"כ שרי אבל הוא
אין למפליחיה: אין
מניחין כלי תחת הבשר.
כלומר תחת השפור בשעת
צלייתו: משעלה תמיהו.
כלומר ששיתחילו הפתחין
ליכבות תחתיו מפני
שמו: דלמא תמיה מיטוי
עילאה לא מיטוי. כלומר
תמיה דקרבן לאור נצלה
כל צרכו וכלה אדמומית
שבו אבל עליונה חרובה
שאניה קרובה לאור כל
בן אימא ערין לא כלה
אדמומית שבו: אלא אמר
רב אשר לית ליה תקנתא.
כלומר אין בו תקנה לשומן
שמקבלין תחת השפור
עד שירוק בו ככלי
מעט מלח שישתכן הדם
שבו למטה מן השומן:
ובתר הכי שפי ליה.
כלומר אחר שיהיה הדם
למטה מן השומן יריקנו
מכלי אלא כלי השומן
וישאר הדם בכלי ומה
שירוק מכלי אל כלי הוא
מותר דודאי אין בו דם:

(א) נראה דל"ל ודאי לא עבר
בכל הלחם וקולפו וכו'.

והא דלמרינן פרק כל שעה (פסחים דף ל:) אין טעין התנור כאלה
ואם טע כל הפת כסורה עד שיוסק התנור ולא סגי בקנותו אין ראה
משם דנתבשל אסור מדלא חשיב ליה בקנותו נותן טעם בר נותן
טעם דלומר ר"ת דאי אפשר לתנור להתקנה יפה כשנדבק בו
השמונית והוא זעין עד שיוסק ויש
לקדק דלפילו נתבשלו שרי כדלמרינן
פרק דם חטאת (זבחים דף ק"ו.) דכל
יוס ויוס נעשה גיעול לחצרו ומותר
לשגל שלמים האכלה בקדרה שזשגל
בה שלמים אמתול דלא למרינן דקא
ממעט זכרילת שלמים דהאידנא
משום דטעם שני הוא ונתבטל קודם
שיצא לידו איסור ואין לומר דשאי
התם דהוי טעם שלישי לפי שיש מים
בקדרה מטעם זה יהיו נמי הדינים
מוותרים שנתבשלו במים בקדרה ועוד
דגזי שפוד ואסכלא מיימי ביוסף מסכ'
ע"ז (דף ע"ו.) הרי"א דכל לין ויוס
נעשה גיעול לחצרו | ומיהו ע"כ
אין ראה משם דהא אפילו זשגל בה
חטאת שרי לזשגל זבאות קדרה
שלמים בסוף מסכת ע"ז (ט"ס) והרי
ממעט זכרילתה דמתקרי לזרים
ולגשים ולעזים דאין נאכלת אלא
לזכרי כהונה וגם מפסלי זבואל דהוי
טעם שני זכאיסור ועל כרחיק התם
הוי טעמא משום דמנין זמינו
מדאורייתא בטל ברוב זכלי מקדש
אוקמוה אדאורייתא וקערת
שמשתמשין בהן זכר שהדמו זכר
של חלב זכלי ראשון וטעמיה בני יומן
יש לאסור אפילו אס נאמר לאו דוקא
עלו אלא אפילו נתבשלו אס השמונית
זעין על הקערות דהוי כספין שלא
נתקנה דאסר בקונטרס לזשון אחר
ואפילו אין שמונית זעין אסור
דהקערות נוגעות זכרית ונפלט
טעם מזה לזה והוי טעם שני זכאיסור
ועוד דלא דמי כלל לדגים שעלו
בקערה דהא כשהטעם שני של זכר
ושל חלב נכנס זכרית מיד נאסרו
המים וחזרין ואוקרין הקערות
והמחבת ואם האחד אינו זן יומו אז
אזוהו שהאז זן יומו מותר: **אגב** חורפיה בלע. יש לומר שלא
לתוך שומין כרישין וזכלים כספין חולבת משום דחריפי טובא
והיא דחתך ונתמן בקדרה מלאה מים רומת מותר זכשים לזכר
טעם זכרית (ב) ונפלט מן הספין אכל חתכו כספין של עובד
כזכים נעשה הירק כולו נבלה ורזך ששים לזכר הירק ורזך עיון
אס הספין מקומן ואין זן יומו אי חורפא דידהו מתיחל לשבח
כדלמאר גבי חלתי פרק אין מעמידין (ע"ז דף ק"ט):

מדהו לאנוחי כרא דמלחא בהדי כרא דמבכא א"ל אסור. אין
לאסור מטעם זה להניח זבאה אחת כד של זכר אלא כד של
זכר דהתם מזהר יפה שלא יפול מזה על זה אלא הכא לא מסקי
אדעתייהו לזיזר שלא יפול מן הכותם זבלה ולא ידע וימלח ממנו
זכר וכן דחלה כי דרך לתת חומץ בתבשיל וחישינן שמא יפול מן
הכותם לתוכו ויחזור ויתן לתוך התבשיל: **הני** מיי דאינו נאבא
בזכות מלח. ה"ר רעקב ישראל המיר פעם אחת גיגית מלאה זכר
שנמלחה יפה עם חמיכת נבלה ואמר דלא חשיב אינו נאכל מחמת
מלחו אלא"כ נמלח כעין עובד כדלמאר פרק כלל גדול (שנת דף ע"ה)
האי מאן דמלח זישרא זבנת חייב משום מעבד ומוקי לה דזעי
לאורחא אכל זביתא לא משוי איניש מיכליה ען זכר וקוטרס נמי פירש אינו נאכל מרוב מלח שבו עד ששורבו ומדיחו במים כעין זכר
שמולחם להניע וקשיא לר"ת דלטו הנהו אטמיהת דאימילחו גידא דנשיא זי ריש גלותא זכרית גיד הנשה (לעיל דף ק"ו.) דמייתי עלה
מליח הרי הוא כרותם וכי נמלחו לאורחא וכן (לעיל דף ק"א): קערה שנמלח בה זכר אסור לאכול זה רותם והיא פייכא דהוא זי רבי
אמי וכן רב מרי דלמלח ליה זכר שחוטם זכדי טרפה כסמון אטו כל הני הוו לאורחא לא להניע כפי' הקונטרס ואורייתא דכל מליחות
שאלו עושין לקרנה חשיבי אין נאכלין מחמת מלחן מדירש בהלכות גדולות דשעור מליח כשעור ללייה משום דמליח הרי הוא כרותם
דללי וכן משמע זכרית רבה (מנחות דף ק"ב.) דקלמאר טעמא דמעטיה קרא הא לאו הכי (הו"א) דם לזעי מלח והא נפק ליה מתורת
דם דלמאר רב יהודה דם שמלחו אינו עובר עליו אלמא מליחת קדשים הוי אין נאכל מחמת מלחו מדפטור דם שמלחו כמו דם שזשלו
דלמרינן התם דאין עובר עליו וקלמאר התם רבה על מליחת קדשים וכן לקדרה אלמא למליחת קדרות רזיך שלא יהו נאכלים מחמת מלחן: **תרי**
גללי דמלחא ומשפיה. שהדם נגרר אלא המלח זשוליס ואפילו למ"ד (לעיל דף ק"ב): אפשר לקוטנו אסור יש להמיר כחן ולא
למרינן מיד כשנוטף השומן מן הזכר נאסר מחמת דם המעורב בו ושוב לא יועיל לו תרי גללי דמלחא דכיון שהדם נפרש
ממנו גמרי אין נשאר בו טעם ואפילו משהו דכך היו זכאיין זכר (א) המותר ולא דמי לאפשר לקוטנו דלעיל דהתם אין האיסור יוצא
לגמרי אלא שמתבטל ועכשיו אין להמיר על ידי תרי גללי דמלחא לפי מה שפירש בהלכות גדולות דדוקא נקט תרי גללי אכל הרבה
מלח פוסק כח הדם ואין אנו זכאיין זכר שלא להרבות ושלא למעט:

קישוס. מתוקה היא ואינו נבלע זכותה אלא השמונית קף ועמוד
על מקום החתך הלכך גריר לזי פסקיה למקום חתך גורר מעט
כספין ואכיל אף זכותה. הלכך דגים שעלו בקערה מותר לאוכלן
זכותם כדלמאר דאין נותן טעם הבא מן הממש אלא נותן טעם הבא
מנותן טעם דתתם קערה מקנחין
אותה משומן הקרוש עליה משום
מיאות אכל (ב) לספין פעמים
שהשמונית קרוש עליו ואינו ניכר
וכשמותך זכרון הוי נותן טעם הבא
מן הממש ועוד דמשום חורפיה זבלע
טפי מדגים הרומחים ואגז דוחקא
דסכינא פליט סכינא זבלע זכרון:
קלחי. קלחים: ליפסא. לפת אינו
חריף אלא מתוק ואין טעם שומן
ניכר בו: **דמילקא אסיירי**. לפי שנותן
טעם זכר: **ואי פסק זכו דליפסא**.
ערבן זנת חמוקן שחתך אחת של
לפת ואחת של מרדן הלפת זבטל
טעם השמונית מן הספין ואין
המרדן מקבלין טעם הימנו: **דמלא**.
כותם. מי חיישין שמא יפול מן
הכותם זבלה והוא לא ידע וימלחו
ממנו קדרת זכר: **דחלא מאי**. דרך
לתת חומץ לתוך התבשיל. מי חיישין
שמא יפול מן הכותם זכרון ויחזור
וימן ממנו לתבשיל: **לני סיכונ**.
כשתמדוד לי עליה כור של מלח זכרית
אומר קך טעמו של זכר: **האי**. כותם
הנפול זבלה נראה ויכר מפני שהוא
עז ולא בטיל אכל כותם הנפול זכרון
ליתיה זעיניה וטעמא נמי לא ייזב
כותם זכרון: **שרייה רב חיינא**.
א"ע"פ שהכותם מליח הוא: **דאינו**
נאכל מחמת מלחו. אינו נוח ליאכל
מרוב מלח שבו עד ששורין ומדיחין
אותו במים כעין מליחת זכר להניע:
נאכל מחמת מלחו הוא. כלומר נאכל
זבלה הוא: **קליפה**. מלמעלה סביב:
ואי אים זיה פילי. פילי. קעים והוא
זלי לא סגיח ליה בקליפה לפי שזבלע
דרך הנקבים וכולו אסור: **ואי מסבל**
זכרין. התבשיל שנתבשלו עמו
מרכיבין אותו ונוח לזבלע וכשנפל
לכותם היה נמא לזבלע וזבלע: **שחתך עליה זכר**. כשהוא חותך מן
הללי: **אסור לאכלה**. מפני שהדם יוצא וזבלע בו: **וה"מ דאסמיק**.
שהיה הזכר אדום שנקטרוד"ל: **והני מילי דאזכריה**. שנקב הדם
את הככר כלומר עבר מרדו לזדו עד שנתראה משני דדדן:
הכי גרסינן **והני מילי דאסמיק**. שהיה אותו מוהל היוצא מן
הזכר עבה זבלו לאו דם הוא: **שדי ליה לפלגיה**. והוא
ככר: **מה נפשך**. דאיזה לא זעי למיכליה ולשמעיה ספי ליה
איסורא: **דאיניא דעסיה**. האי דלא אכיל ליה משום דאיסטיניס
הוא ולא משום איסורא: **חמר זכר**. יין הזכר: **אין מניחין**
כלי. כי דוגי דלעיל (דף ק"א): **עד שיכלה**. שהיא כל דמו
זכר נפלט ממנו: **משעלה סימרהו**. שהזכר מעלה עשן.
לישנא אחרניה שיהו הגחלים מעלין עשן שכל זמן שהדם שותם
עליהן אינן אלא כסין והולכים אכל כשהשומן נוטף הן מעלין עשן.
לשון מורי: **ודילמא חסאה מטא**. כד התחמון של זכר גחלים
נצלה והעלין לא נצלה: **תרי גללי דמלחא**. זין על
הזכר וזין זכרון הכלי והדם נגרר אלא המלח לשוליס:

ומשפיה
לאורחא אכל זביתא לא משוי איניש מיכליה ען זכר וקוטרס נמי פירש אינו נאכל מרוב מלח שבו עד ששורבו ומדיחו במים כעין זכר
שמולחם להניע וקשיא לר"ת דלטו הנהו אטמיהת דאימילחו גידא דנשיא זי ריש גלותא זכרית גיד הנשה (לעיל דף ק"ו.) דמייתי עלה
מליח הרי הוא כרותם וכי נמלחו לאורחא וכן (לעיל דף ק"א): קערה שנמלח בה זכר אסור לאכול זה רותם והיא פייכא דהוא זי רבי
אמי וכן רב מרי דלמלח ליה זכר שחוטם זכדי טרפה כסמון אטו כל הני הוו לאורחא לא להניע כפי' הקונטרס ואורייתא דכל מליחות
שאלו עושין לקרנה חשיבי אין נאכלין מחמת מלחן מדירש בהלכות גדולות דשעור מליח כשעור ללייה משום דמליח הרי הוא כרותם
דללי וכן משמע זכרית רבה (מנחות דף ק"ב.) דקלמאר טעמא דמעטיה קרא הא לאו הכי (הו"א) דם לזעי מלח והא נפק ליה מתורת
דם דלמאר רב יהודה דם שמלחו אינו עובר עליו אלמא מליחת קדשים הוי אין נאכל מחמת מלחו מדפטור דם שמלחו כמו דם שזשלו
דלמרינן התם דאין עובר עליו וקלמאר התם רבה על מליחת קדשים וכן לקדרה אלמא למליחת קדרות רזיך שלא יהו נאכלים מחמת מלחן: **תרי**
גללי דמלחא ומשפיה. שהדם נגרר אלא המלח זשוליס ואפילו למ"ד (לעיל דף ק"ב): אפשר לקוטנו אסור יש להמיר כחן ולא
למרינן מיד כשנוטף השומן מן הזכר נאסר מחמת דם המעורב בו ושוב לא יועיל לו תרי גללי דמלחא דכיון שהדם נפרש
ממנו גמרי אין נשאר בו טעם ואפילו משהו דכך היו זכאיין זכר (א) המותר ולא דמי לאפשר לקוטנו דלעיל דהתם אין האיסור יוצא
לגמרי אלא שמתבטל ועכשיו אין להמיר על ידי תרי גללי דמלחא לפי מה שפירש בהלכות גדולות דדוקא נקט תרי גללי אכל הרבה
מלח פוסק כח הדם ואין אנו זכאיין זכר שלא להרבות ושלא למעט:

(א) שנת ד. לעיל י.י.
[עירובין לו.] (ב) [פסחים
טו.] (ג) [לעיל טו.]
קלח: לקחן קוב. פסחים
טו.] (ד) זכר: הכניס.
(ה) וישי חוס' לעיל יד.
ד"ה ונכסין ומוק' מנחות
כא. ד"ה דם ומוק' פסחים
עד. ד"ה האי מוליחא.]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קישוס וכו'
אכל ספין זכר וזאת ל'
ממק: (ב) רוס' ד"ה אגז
וכי' זיקק שזבלת:
(ג) ד"ה מרי וכו' זכאיין
זכר ומותר:

הגהות מהר"ב

(א) תוס' ד"ה (זבטול
הקודם) הלכתא וכו' מיהו
ע"כ. נ"י ע"י מיהו
ולעיל וזש"מ עזרת
הגרשוטי סף ק"ו וד"ק:

מוסף רש"י

לכי תיכול עלה כורא
דמלחא. זביתא אהר
ליה. כשתמדוד לי כור של
מלח אומר קך טעמו של
זכר דכר וכו' עירובין
ד'ו וענין (ב) לישנא
אחרניה לשתתכל עליה
כור של מלח לא מולח
לשקומו לו (זבנת ט"ס)
דמבכא. כותם אחר שיה
סביב להלח (פסחים טו.)
מליח הרי הוא כרותם.
ראה לעיל טו.

רבינו גרשום

אבל קישות גריר ליה
לפסקיה. כלומר גריר
קישות במקום חתך ואח"כ
מותר לאוכלה בכותם:
קולטי דליפתא שרי.
כלומר ספין שחתך בה
בשר ופסק בה קולסא
דליפתא שרי למפליחיה
בכותם דאין בה חורפא כל
כן ולא בלע אבל דסילקא
לא דבלע: ואי פתק בהו
דליפתא כו'. כלומר כסין
שחתך בה בשר וקודם
שחתך סלקא חתך בו
דליפתא דמה שיהיה בו
טעם בשר בספין העברי
דליפתא אחרי כן שרי
למפסקיה סלקא ומפליחיה
בכותם: מזה לאנוחי אסור
דמלחא. כלומר מליחא
שמולחין בו בשר מהו
לאנוחי גבי כרא דמבכא.
כלומר מבכא שיהי הוא
מחלב ומביעבי ע"ה
חישינן אי מניחו גבי כרא
דמבכא דלמא נפל (טפה)
[מניחה] במילחא ומליח
בו בשר ובלע הבשר
חלב שבמלח: דחלא מאי.
כלומר חלא שחולטין בו
בשר: האי אזו ליה
איסורא בעיניה. כלומר
במלח [אינא] איסורא
בעיניה אבל בחלא ליתא
לאיסורא בעיניה דימס
בחלא: והוא בר יונה
דנפל לכרא דמבכא. ח'
נפל לא עלי ולא מובשל
אבל מליח היה: הני מילי
דאינו נאכל מחמת מלחו.
כלומר דמלח ויתר מדאי
דאין בו אדם יוכל לאוכלו
מפני מלח שבו: אבל
האי נאכל מחמת מלחו.
כלומר האי בר יונה לא
היה מליח ביותר ולא בלע
חי: והני מילי חי אבל
צלי בעי קליפה. כלומר